

Stichting Heemtuin en Natuur-Centrum Hengelo Beleidsplan 2018

Inleiding

De Stichting Heemtuin en Natuur-Centrum Hengelo werd in augustus 2013 opgericht door drie partijen die allen belang hechten aan een goede ontwikkeling en realisatie van het stadspark Het Weusthag. De Heemtuin met een Natuur-Centrum maakt daar een onderdeel van uit.

De oprichting van de Stichting was de 1^e formele stap om te komen tot de verhuizing van de Heemtuin en het realiseren van een functionerend Natuur-Centrum, waar ook natuur-educatie-activiteiten kunnen plaatsvinden.

In de oprichtingsakte is de gemeente Hengelo vertegenwoordigd door de toenmalige wethouder voor natuur & milieu, mevrouw A.E. Oude Alink. Verder zijn de voorzitters van de 'Vereniging Vrienden van het Weusthag' en 'IVN, Vereniging voor Natuur- en Milieu Educatie en Duurzaamheid, afdeling Hengelo, respectievelijk de heren H.J. Nijhof en R. Wolthoff vanuit die hoedanigheid vertegenwoordigd.

Werkzaamheden van de Stichting

De Stichting is verantwoordelijk voor het onderhoud en het beheer van de tuin. Vanuit het gezamenlijke verantwoordelijkheidsgevoel is in dat kader met de gemeente Hengelo een beheerovereenkomst afgesloten. Daarin is bepaald dat de Stichting verantwoordelijk is voor het dagelijks onderhoud van het aangrenzende beleefbos. De geringe vergoeding die daarvoor wordt ontvangen komt ten goede aan het onderhoud van de Heemtuin zelf. Jaarlijks vindt door en met de gemeente een schouw plaats waarbij het onderhoud wordt beoordeeld.

Vooralsnog zijn de open zondagen van de Heemtuin gepland van half april tot en met augustus (van 13.00 tot 16.00 uur). De tuin is ook geopend tijdens de werkochtenden op de dinsdagen, in het voor-en naseizoen op de zaterdagochtenden en in de zomermaanden op de woensdagavond.

Daarnaast zijn er voorlichtingsactiviteiten/schoolactiviteiten gedurende 3 weken in de periodes mei/juni en september/oktober. Verder zijn er themabijeenkomsten over voorjaarsbloeiërs, herfst, granen e.d. in zowel het voor – en najaar. Naar mate de Heemtuin meer vorm krijgt kunnen de openstellingen worden uitgebreid.

Werkzaamheden van de Stichting voor 2018 en verder

Als voortzetting van de werkzaamheden in 2017 richt de Stichting zich op het realiseren van een onderkomen op de Heemtuin: het Natuur-Centrum. Dit centrum moet gaan fungeren als onderkomen voor de vrijwilligers van de Heemtuin, maar ook dienst doen als educatie-ruimte in de ruimste zin van het woord, in het kader van de doelstellingen van de Stichting.

Wij hebben daartoe in 2016 een visiedocument opgesteld: Ontwikkelvisie Natuur-Centrum Weusthag. In het visiedocument hebben we ons beeld neergezet hoe, met welke partners en langs welke weg wij de realisatie van het Natuur-Centrum zien. In 2017 is de visie verder doorontwikkeld tot een zorgvuldig geformuleerd voorstel: *Bouw en beheer Natuur- en Educatie Centrum door Stichting Heemtuin en Natuur - Centrum, Hengelo (SHNCH).*

De Stichting zoekt middelen en ondersteuning, financieel en/of in-natura om de bouw van het Natuur-Centrum te kunnen realiseren én exploiteren. Duurzame uitvoering van de bouw, maar ook een duurzame exploitatie is voor ons een speerpunt. De middelen voor de bouw van het Natuur en educatiecentrum zullen moeten worden gevonden bij charitatieve instellingen, het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, maar ook bij de lokale, provinciale en Europese overheid. We denken hierbij nadrukkelijk aan de bouw maar ook aan natuurbeheer, duurzaamheid en cultuur historie en gaan zeker ook op zoek naar mogelijkheden en aanknopingspunten op andere aan onze doelstelling gerelateerde aspecten.

Voor verdere informatie over ons bouw- en beheerplan verwijzen wij naar dit document. Het is als bijlage bij dit beleidsplan gevoegd.

Naast bovengenoemde acties voor de bouw van het Natuur- en Educatie Centrum richten wij onze aandacht op de doorontwikkeling van onze website en verbetering van de naamsbekendheid. Daarnaast willen we de contacten met collega 'groene' organisaties opfrissen en uitbreiden, zodat goede relaties ontstaan en behouden blijven.

Natuurlijk wordt de dagelijkse zorg voor beheer en onderhoud van de Heemtuin en het aangrenzende Beleefbos niet vergeten en zullen we uitbreiding van activiteiten in de Heemtuin stimuleren.

Basisinformatie

Doel van de Stichting

De Stichting heeft als doel mensen van alle leeftijden in en om Hengelo de natuur dichtbij hen te laten beleven en de betrokkenheid bij de natuur en het duurzaam handelen te stimuleren.

Door diverse acties en activiteiten wordt geprobeerd dit doel te realiseren. Het gaat hierbij om:

- het ontwikkelen, realiseren en financieel beheren van de Heemtuin en het Natuur-Centrum in het Weusthagpark te Hengelo
- het stimuleren van educatie en kennisverwerving op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid
- het stimuleren van samenwerking op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid, met belangengroepen en geïnteresseerden
- het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met de vereniging IVN, afdeling Hengelo
- het verrichten van alle verdere handelingen, die verband houden met en ten goede komen aan bovengenoemde punten.

Zoals ook uit de oprichtingsakte blijkt wordt het maken van winst niet nagestreefd.

Financiering en schenkingsbudget

De algemene middelen van de Stichting vloeien voort uit de met de gemeente afgesloten 'Beheerovereenkomst Heemtuin- en Speelbos Weusthag Hengelo (O)'. De verdeling van deze gelden is vastgelegd in een meerjarenbegroting voor een periode van drie jaar, inclusief het lopende boekjaar, en wel als volgt:

- voor bestuurskosten circa 11%, grotendeels bedoeld voor verzekeringen en hostingpakket voor de domeinnaam.
- voor de posten aanschaf zaden en planten, gereedschap en bebording elk circa 9 %. Deze gereserveerde bedragen blijven bij onderbesteding gereserveerd voor de daarna komende jaren.
- voor onderhoud gebouw en hekwerk circa 46 %. Zo lang het Natuur-Centrum Weusthag niet daadwerkelijk gerealiseerd is zal onderbesteding optreden, gereserveerde bedragen blijven beschikbaar voor de komende jaren. Na realisatie van het Natuur-Centrum zullen de kosten voor energie en water een groot deel van deze post uitmaken. Ook is met het oog op groter onderhoud in de toekomst enige buffervorming in deze post gewenst.
- voor versterking van het eigen vermogen wordt circa 10 % gereserveerd.
- voor overige uitgaven wordt circa 6 % gereserveerd.

Verkregen subsidies/donaties zullen aangewend worden voor het doel waartoe subsidie/donatie is verkregen. Niet-gelabelde subsidies/donaties zullen gebruikt worden ter versterking van het eigen vermogen.

Vermogensbeheer

Met het oog op de komst van het Natuur-Centrum en de mogelijkheid te verkrijgen subsidies voor te financieren, is opbouw van een eigen vermogen gewenst. Daartoe wordt jaarlijks 10% uit de algemene middelen gereserveerd en zullen niet-gelabelde subsidies/donaties worden aangewend ter versterking van het eigen vermogen.

Organisatiestructuur

Het bestuur van de stichting bestaat volgens de statuten uit een door het bestuur te bepalen aantal van tenminste 3 en ten hoogste 7 bestuurders, waarbij het IVN, afdeling Hengelo het recht heeft 3 bestuurders te benoemen, die zonder last of ruggespraak hun functie vervullen. Het bestuur kiest zelf uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester.

De benoeming van bestuurders geldt voor 4 jaren met een herbenoemingsmogelijkheid van 2 keer. Een rooster van aftreden is opgesteld.

Bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij kunnen slechts aanspraak maken op een vergoeding van gemaakte onkosten.

Het bestuur bestaat uit de volgende personen en functies:

de heer R. Wolthoff, voorzitter
mevrouw E. van Kleef - Visser, secretaris
de heer A. Becker, penningmeester
de heer K. van 't Hoff
mevrouw P. Paalman - Hendrikson
de heer F. Siemerink.

Historie

In de loop der jaren zijn door gemeente en particulieren diverse plannen gemaakt om van het gebied het Weusthag een landschapspark te maken. Sinds 2010 heeft ook de provincie Overijssel in het kader van haar project Investeren met Gemeenten hierin geïnvesteerd en subsidie beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van het Weusthag tot een landschapspark. Een park dat bestaat uit een grotendeels openbare groene ruimte, doorsneden door beken, verbonden met de omgeving door (wandel)routes en

groene zones. Voor de ontwikkeling van het Weusthag tot een landschapspark zijn volgens het bestemmingsplan vier thema's leidend: natuur, cultuur, educatie en sport.¹ Voor de Stichting Heemtuin en Natuur-Centrum Hengelo zijn de items natuur en educatie in dit verband van belang.

De Heemtuin is een aangelegde tuin waar planten worden getoond die in Twente voorkomen. De voormalige Heemtuin lag aan de Landmansweg en bestond uit verschillende gebiedjes zoals de akkers, houtwallen, bos, moeras, heide, graslanden etc. De Heemtuin is inmiddels gerealiseerd in het grotere stadspark 't Weusthag. In het bestemmingsplan 't Weusthag – Infrastructuur is deze realisatie naast de aanleg van wandelpaden, een fietspad en de aanleg van volkstuinen vastgelegd.

In 2014 werd de bestemmingsplanprocedure volledig afgerond en werd het bestemmingsplan onherroepelijk. Na de zomer van 2014 werd in het gebied een start gemaakt met de voorbereidingen en in de loop van 2015 was de verhuizing van daarvoor geschikte planten een feit en is de huidige Heemtuin grotendeels ingericht. In het vroege voorjaar van 2016 is de tuin verder ingericht en op 23 april 2016 volgde de officiële opening van de Heemtuin en het naastgelegen Beleefbos.

Bijlagen: Voorstel Bouw Natuurcentrum okt 2017

---

¹ Bestemmingsplan 't Weusthag – Infrastructuur – gemeente Hengelo